

شېيە گاۋخۇا:

خالق تىلەگىنە ۋىلەسىپ، ي - ۋ بازارىن اشتى

شېيە گاۋخۇاڭنىڭ سۈرىتى.

□ شېنخۇا اگەنتىتى تاراتقان

□ شېنخۇا اگەنتىتىڭنىڭ تىلشىسى شېيە پۇنتېڭ

جىجياڭدا ارالاپ كونسەرت قويىپ جۇرگەن ۋجۇي تەاترىنىڭ ۋىسى زاھامىى تەاترى «ي - ۋداى گاۋخۇا» كورەمەندەر-دىڭ سىتىق نىقالسىنا بولەندى. تەاترداى باس كەيىپكەرلىك پروتوتىبى شېيە گاۋخۇا بۇرىن رەفورما جاساپ، ەسىك اشۇدىڭ ال-ھاشقى كەزىندە ي - ۋ اۋداندىق پارىتكومە-نىڭ شۇجىي بولعان، ول بۇقارانىڭ قاچە-تىن ىبىرىنشى باعدار ەتۇگە تاباندى بولپ، ۇمانسابىنان ايرىلىپ قالدۇڭدىڭ قاتە-رىنە تاۋەكەل تىتىپ، قات - قابات قۇرساۋ-دى بۇزىپ، جول بويىنداعى جايبا بازارعا باتلىدقپەن “جاسىل شىراق جاعۇ” شەشە-مىن قابىلداپ، ي - ۋ سىندى دۇنيە ىجۇزى بويىنشا ەڭ ۇلكەن ۇساق - تۇبەك تاۋارلار بازارىنىڭ ومىرگە كەلۇننە مۇرىندىق بولدى. ول 2018 - جىلى “رەفورما اتويىشىسى” اتاعە-نا، 2019 - جىلى “ەڭ ارداقتى كۇرەسكەر” اتاعنا داڭقپەن يە بولدى.

شېيە گاۋخۇا، 1931 - جىلى تۇعان، جىجياڭنىڭ چۇبىجوۋ دەگەن جەرىنەن. 1982 - جىلى 5 - ايدان 1984 - جىلى 12 - اي ارالىغىندا ي - ۋ اۋداندىق پارىتكومنىڭ شۇجىبىي بولغان.

سول كەزدەگى ي - ۋ “جالغىز جولدىڭ شەتىندە سىغىرايغان جەتى شام، كۇللى اۋداندى جاعىرتقان ىبىر لابانىڭ دا-ۋىسى” دەيتىن كەدەي اۋدان ەدى. پارىتىيا 11 - كەزەكتى ورتالىق كومىتەتنىڭ ۇشىنشى جالىي ماجىلىسىنەن كەيىن ۇنىم وتباسلارعا كوتەرمەگە بەرىلگەن ي - ۋ شارۋالارى ۇر باپ جاتقانن، رەسىي جۇمىسشى بولغاننان وتباسىنىڭ ەكونومىكالىق شارىتى - جاعىدايىن جاقسارتۇ ۇشىن، مەن ىلگەرىندى - كەيىندى سەمەنت زاۋودىندا، عىمارات ۇيى ساۋ بولمىندە، جەم - ىشوپ زاۋودىندا جۇمىسى سىتەپ، بەلگىلى تاجىرىبەلەرگە يە بولدىم، ايتسە دە مەن ىبىر تۇراقىتى ۇرى ۇيمە جاقىنراق جەردەن جۇمىسى تاۋىپ سى-تەۋدى، اقشانى دا ئابۇمەن بىرگە، ۇيمىدەگە-لىەرگە قارايبلاسۇدى ويلاپ كەلگەن ەدىم.

ىبىر جولى مەن باسقارلاردان اۋدانداى ىبىر توقماشلىق زاۋودىنىڭ جۇمىسشى قاىلە-داپ جاتقانن، رەسىي جۇمىسشى بولغاننان وتباسىنىڭ ەكونومىكالىق شارىتى - جاعىدايىن جاقسارتۇ ۇشىن، مەن ىلگەرىندى - كەيىندى سەمەنت زاۋودىندا، عىمارات ۇيى ساۋ بولمىندە، جەم - ىشوپ زاۋودىندا جۇمىسى سىتەپ، بەلگىلى تاجىرىبەلەرگە يە بولدىم، ايتسە دە مەن ىبىر تۇراقىتى ۇرى ۇيمە جاقىنراق جەردەن جۇمىسى تاۋىپ سى-تەۋدى، اقشانى دا ئابۇمەن بىرگە، ۇيمىدەگە-لىەرگە قارايبلاسۇدى ويلاپ كەلگەن ەدىم.

ىبىر جولى مەن باسقارلاردان اۋدانداى ىبىر توقماشلىق زاۋودىنىڭ جۇمىسشى قاىلە-داپ جاتقانن، رەسىي جۇمىسشى بولغاننان

تۇرلى قوسمىشا كاسىپتەرمەن شۇغىلدانا باستاپ، وزدىكتەرىنەن اۋدان ورتالىغىنان بىرتىندەپ شامەن كولەمدى جول بويى جايبا بازارىن قالىپتاستىرادى. جوعارى ورىنىنىڭ تاۋار بازارىن اشۇ - اشپاۋ جونىندە ۇلى انىق ىبىر بايلامى بولەا-عاندىقتان، جەرگىلىكتى كەيىبى تاراۋلار جول بويىنداعى ۋسى جايبا بازارعا “لىبىساتارلىق، كاىپىتالىزىم جولمەن ىجۇرۇ” دەپ قاراپ سوققى بەرەدى.

1982 - جىلى 6 - ايدىڭ ىبىر كۇنى اۋدان قالاشىغىندا جايبا اشپ ۇنەمى قاتىستى تاراۋلاردىڭ “فورشاۋىندا” قالاتىن اۋىل اىپە-لى فىڭ اىچىڭ اۋداننىڭ وركان اۋلاسىندا شېيە گاۋخۇانىڭ الدىنان شىعەپ، ۇكىمەتنىڭ نە ۇشىن بۇقارانىڭ جايبا اشۇنشا جول قويماي وتىرعانىن سۇرايدى. سول كەزدە شېيە گاۋخۇانىڭ ي - ۋعا مىندەتكە تاغايىندا-لىپ كەلگەننىە ارەڭ ىبىر ايدان اسقان بولاتىن، فىڭ اىچىڭنىڭ ىسوزى ونى تەرەڭ تولعاندىرادى.

شېيە گاۋخۇا ي - ۋ بۇقاراسىنىڭ جايبا اشۇى سىياقتى ساۋدامەن شۇغىلدانۇ جاعدايى جونىندە تەكسەرۇ - زەرتتەشۇ جۇرگىزە باسە-تايدى، سونداي - اق جۇمىسى توبىن باستاپ ۇنىجوۋعا قىزمەت تەكسەرە بارادى، تەكسەرۇ - زەرتتەشۇ تەرەڭدەي تۇسكەن سايىن بازاردى جاندىاندىرۇدىڭ ورتالىقتىڭ رۇخى مەن پرىنسىپىنە ۋىلەشەتىندىگىن، ۇكە-مەتنىڭ خالىق تىلەگىنە ۋىلەسىپ جايبا بازار-دى بۇعاۋدان بوساتۇى كەرەكتىگىن اناعۇر-لىم سەزىنەدى.

سول كەزدەگى تاريخىي ورتادا، بازار-دى بۇعاۋدان بوساتۇ وڭاي - وسپاق شارۋا ەمەس ەدى، جەرگىلىكتى كادرلاردىڭ ىبىر-تالايى جاۋاپكەرشلىك ارقالاۋدان قورقپ، ونى - مۇنى ويلاپ ەكى ۇداي بولادى. بۇل جونىندە شېيە گاۋخۇا اۋدان وركاننىىڭ ىبىر جىنالىسىندا ايقىن تۇردە: “ي - ۋدا ۇساق - تۇبەك تاۋارلار بازارىن اشۇ كەرەك، ماسەلە شىقسا مەن جاۋاپ بەرەمەن!” دەپ راي بىلدىرەدى.

1982 - جىلى 9 - ايدىڭ 5 - كۇنى ي - ۋ اۋداندىق پارىتكوم قارار شىعارپ، چوۋچىڭ قالاشىعى خۇجىڭمەن ۇساق -

تۇبەك تاۋارلار بازارىن اشادى. انە - مىنە دەگەنشە، كورشىلەس اۋدان - قالالاردا “قورشاشۇدا” قالغان جايباشلار ي - ۋعا تاسقىن سۇداي اعىلادى. وسى نەگىزىدە ي - ۋ اۋداندىق پارىتكوم، اۋداندىق ۇكىمەت تاى “تورىتكە رۇقسات ەتۇ” خابارلاندىرۇىن شىعارادى: شارۋالاردىڭ ساۋدامەن شۇغىلدانۇىنا، شارۋا-لاردىڭ قالاعا كىرۇىنە، السى قاشىقتان تاسۇعا، كوپ ارنادا باسەكلەسۇگە رۇقسات ەتىپ، قالا، اۋىل ەكونومىيكاسىنىڭ بۇعاۋىن ونان ارى بوساتادى.

1984 - جىلى شېيە گاۋخۇا ي - ۋدىڭ ىس جۇزىندىگىمەن بىرلەستىرە وتىرىپ “ساۋدانى وركەندەتىپ، اۋداندى كوركەيتۇ” سىندى وڭىرلىك ەكونومىيكانى دامىتۇ سىترا-تەڭبايىسن تۇڭغىشى رەت ورتاعا قويىپ، بۇكىل اۋدانداى كادرلاردى باستاپ باتىلە-دىقپەن تاباندى بولپ، بەلسەنە سىكەرلىك كورسەتىپ، دەن قويا جەتىلدىرەدى، ناتىجە-سىندە دۇنيە ىجۇزى بويىنشا ەڭ ۇلكەن ۇساق - تۇبەك تاۋارلار بازارىنىڭ ومىرگە كەلۇىنە وراي جاراتىپ، بۇكىل ەلدەگى ۇساق - تۇبەك تاۋارلار بازارىن رەفورمالاۋ-عا، دامىتۇعا ۇلكى كورسەتەدى.

شېيە گاۋخۇا كەزىندە: “سول كەزدە تەك بۇقاراعا پايدالى بولسا عانا بولعانى، قات - قابات قۇرساۋلاردى بۇزۇمىز كەرەك، مۇنىڭ ىبىزدىڭ كادرلاردىڭ ۇزىنىڭ كەلەر - كەتەرد-مەن نەندەي بايلىنسى بولسىن دەپ قانا ويلادىم” دەگەن ەدى اشىعەن ايتىپ.

ورتاسى ي - ۋدىڭ ئابىسقا جەتۇنىڭ ۇلكەن قۇبباسى”، - دەيدى شېيە گاۋخۇانىڭ بۇرىندە-ھى قىزمەتتەسى، جىنخۇا قالالىق خالىق قۇ-رىلتايى تۇراقتى كومىتەتنىڭ بۇرىنغى ورىندە-باسار مەڭگەرۇشىسى ياڭ شوۋچۇن، - شېيە گاۋخۇانىڭ نازارىندا تەك قانا قىزمەت بولعان، ال ونىڭ قىزمەت ەرەكشەلىگى جوعارىنىڭ رۇخىنىڭ ۇمانن جەتە يگەرپ، جەرگىلىكتى ىس جۇزىندىككە دەن قويا زەرتتەشۇ جۇرگىزىپ، جوعارىنىڭ نۇسقاقۇن جاسامپازدىقپەن دايەكتىلەندىرىپ، جەرگە-لىكتى ەرەكشەلىك قالىپتاستىرۇ ەدى. “ول كۇندىز ۋاقتىنىڭ 80%نىنەن كوپىن نەگىزگى

ماقتا وتباسىنىڭ باقتى تۇرمىس كەشىرۇىنە مۇمكىندىك جاسادى

□ جاڭاشار اۋدانى ماقتا توقماشلىغى زاۋودىنىڭ جۇمىسشىسى مىججان

كەيىن نەگىزگى ەڭجەكاقىنىڭ 3000 بۇاننان استانام بولاتىندىغىن، تاى دا 5 تۇرلى قامسىز-داندىرۇدى ئايبىرانتىندىغەن ەستىپ، تىزىمدەلە-دىم. وسىنىڭ الدىنداعى قىزمەت تاجىرىبەمە سۇيەنىپ، اۋىزشا ەمتىچاننان ىساتى ۇتىتمە-مەن ىبىرىنشى كۇنى سەرىكتەستىكنىڭ زاۋود اۋماعىنا كىرگەن كەزىپىدە، اناشۇ رەتتى دە تازا، جايلى قىزمەت ورتاسى مەن وسىزامانادا-عان جابىدققتار مەنى باۋراپ الدى دا تاباندا وسى جەردە جاقسى سىتەپ، بۇكىل وتباسىمە-نىڭ جاقسى تۇرمىسى كەشىرۇىنە مۇمكىندىك جاساۋعا قۇلىشنىۇ بەكىمىنە كەلدىم.

□ پومپەونىڭ شېنجياڭعا ساياتىن جۇڭگوغا قارسى سوزدەرىنە باتىل قارسى تۇرامىز

وسەك - اياڭ شېنجياڭنىڭ كوركەيىپ - گۇلدەنگەن، دامىغان قادامىنا بوگەت بولا المايدى

□ يىڭسار اۋداندىق جۇمىستانۇعا باۋلۇ ەكەمەسىنىڭ ورنىباسار باستىعى

ۇلت خالىقنىڭ تۇرمىسىندا تۇپلغان زور وزگە-رىستەردى كوردىم. بۇقارا جارىق تا تازا-بەيقۇت ۇيگە كوشپ كىردى، وتباسى سايىن تازا قۇبىر سۇى جەتكىزىلدى، بارلىق ادام ورر-نىقتى جۇمىستانىپ، كىرىستەرىن ۇزدىكىسىز ارتتىرا الاتىن بولدى، كەڭ اسفالت جول شار-ۋالاردىڭ ەسىك الدىنا دەيىن جەتكىزىلدى، شارۋالاردىڭ جىل سايىن وقۇ - اعارتۇ، مەدەۇ

بۇل جەردە داۋشە وقىدى، 2 قىزىم تولقى ورتادا مەكتەپتە وقتۇشى، 3 بالامىز بار، ۇلم شىكىسى وڭىردە داۋشە وقىدى، 2 قىزىم تولقى ورتادا شىرۇدە. مەن سىياقتى شېنجياڭداى ۇر ۇلت خالىقى جاراسىمدى، تىنىشى، باقتىسى، كوڭىلىدى

100 جىلدىق كۇرەس جولىندا جانگاساردا تىتالىقى . لىيىڭلى قاپانگىرلەر

ساتىنى ارالاۋعا جۇمساپ، ۇر كۇنى تۇندە كەڭسەدە ىتۇرلى ىنفورماتسىيالاردى قورىنتۇعا 5 ساعات ۋاقتىن جۇمسايتىن، ەستەلىك داپتە-رىنىڭ بەتى قىزىلدى - جاسىلدى تۇسىنىكتەر-گە تولى بولاتىن“.

”شېيە گاۋخۇا وزىنە جوعارى ولشەم، قاتاڭ تالاپ قويدى. ي - ۋ بازارىن اشۇعا ەڭ-بەگى سىگگەن ەگەي ەر بولغان ونىڭ ي - ۋدا ەشقانداي ۇي - مۇلكى، ىبىر اۋىز دۇكەنى بولغان جوق، ي - ۋ كاسپورىندارىننان ەشقا-شان دا ەشقانداي جارنا ۇستاعان ەمەس”، - دەيدى ياڭ شوۋچۇن ەسكەلىپ.

«ي - ۋ شېيە گاۋخۇانى ۇمتىپايدى» كىتابىنىڭ اۆتورلارىنىڭ ىبىرى حى جىيانۇڭ بىلاي دەيدى: “بايىمىن دەسەڭ ي - ۋعا بار” دەگەن ىسوز سول كەزدەگى جەر - جەردە-گى قامداۋ - ساتۇ قىزمەتكەرلەرنىڭ تامىسىلە-نە اىنالىدى. شېيە گاۋخۇانىڭ باتىلدىقپەن جا-ۋاپكەرشلىك ارقىلاپ، بەلسەنە سىكەرلىك كورسەتەتىن رۇخى كەيىنگى ي - ۋدىڭ ۇر كەزەكتى باسشىلىق القاسىن كۇش جالعاپ نىزدەنىس جاساۋعا، جالغاستىرا كۇرەس جۇر-گىزۇگە نىتتالاندىرىپ، بۇگىنگى ي - ۋ بازار-ىنىڭ قالىپتاسۇىنا سەبەپشى بولدى.

1995 - جىلى شېيە گاۋخۇا چۇبىجوۋ قالالىق خالىق قۇرىلتايى تۇراقتى كومىتەتتە-نىڭ ورنىباسار ەمەڭگەرۇشىسى ورنىنان زەيە-نەتكە شىعادى. بايىعان ي - ۋ بۇقاراسى ونى ەشقاشان ۇمىقتان جوق، 1995 - جىلدىن باستاپ ۇر جىلى ي - ۋ ۇساق - تۇبەك تاۋار-لار كورمەسى كەزىندە كوپتەگەن قالا تۇرىغىندا-رى وزدىكتىرىنەن اۆتوموبىل توبى بولپ ۇيمە-ماسىپ ي - ۋدىڭ جوعارى جىلدامدىقتى تاس جولىنىڭ شىعار اۋزىنا جىيالىپ، كەرەم تۇ كوتە-رىپ، بارايان سوعىپ شېيە شۇجىدىڭ “ۇيگە قايتقانن” قارسىلىپ، العىسى سەزىمىدەرىن بىلدىرەدى.

”قاۋرىسىن، اق شىت، ۇساق - تۇبەك تاۋارلارعا جول اشقان، اتويشى بولپ اىتقاندىڭ ۇمىت سەنىمىن، جىنخۇا، چۇبىجوۋ جەرىندە تۇپ ۇستىڭ سەن اسقاق، مەيىرىن توكىپ تەلەگىي تۇنىق سەزىمىنىڭ“. 2019 - جىلى 10 - ايدىڭ 23 - كۇنى شېيە گاۋخۇا اۋرۇ سە-بەبىنىن قۇتقارۇ ۇنىم بەرمىي، 88 جاسىندا حاججىجۇدا ومىردەن ۇتتى. ازا زالىنداعى وسى جوقتاشۇ شېيە گاۋخۇانىڭ ۇمىرىن قورىتىدىلادى.

(شېنخۇا اگەنتىتىڭنىڭ 6 - ايدىڭ 5 - كۇنى حاججىجۇدان بەرگەن خابارى)

تۇرامىز، جاناقحانانىڭ شارىتى - جاعدايى

ەرەكشە جاقسى، ارنايى اس ۇبى، شىمىڭسى توسەگى، ساقا، شاي ۇستەلى بار، تازالىق ۇيىندە 24 ساعات سىتىق سۇ بار. ۇر جولى مىەرەكە، دەمالسى كۇندەرى سەرىكتەستىك تاى دا جۇمىسشى - قىزمەتكەرلەردى ويىن - تاماشاعا ۇيمىداستىرادى، تۇسى - تۇعان، دوس - جاراندارىمنىڭ بارلىغى ىبىزدىڭ باقتە-تى تۇرمىسىمىزعا قاتتى قىزىعاتىن بولدى.

ىشنىناراشەتەل كاسپىورىندارى شېنجياڭدى داتتاپ جانە وعان كۇبە جاعىپ، شېنجياڭ ماقتاسى وندىرىسىندە ايتىلمىس “زور-لىقپەن ەڭبەككە سالۇ” بار دەستى، بۇل ناعىز كۇلكىلى جايت. وتباسىنىڭ باقتىتى تۇرمىسىن ماقتا سىيلاعان، مۇنىڭ وسەك - اياڭعا قايتىارلە-عان ەڭ جاقسى توپىتارىس ەكەنى شۇباسىز.

تاماشا تۇرمىسى كەشىرۇدە. پومپەو، جىڭ گو - ن شىندىقتى بۇرمالاۋ، ەل - جۇرتتى الجاستىرۇ سىياقتى تا-سىلدەرەمەن شېنجياڭنىڭ ادامدىق ۇققىقا قۇرمەت ەتۇ جانە ونى قامتاماسىز ەتۇ جاقتا-رىندا جاساعان قۇلىشىنىستارى مەن قول جەتە-كىزگەن ناتىجەسىن تەرىسكە شىعارپ، شىندەققىقا بۇكىلدەي قايشى كەلدى. ولاردىڭ وسەك - اياڭى شېنجياڭنىڭ كوركەيىپ - گۇلدەنگەن، دامىغان قادامىنا بوگەت بولا ال-مايدى، ىتۇبى توپىتارىسىسىز - اق توزىپ جو-عالادى!

جالغان سوتتىڭ، جالغان كۇاڭەردىڭ سۇرقيا

ماقتالى مەن سۇرقيا ويىنى اشكەرلەندى

انار بۇلت / شېنجياڭ گازەتنىڭ تىلشىسى لى شىيڭ 6 - ايدىڭ 18 - كۇنى بەيجىڭنەن خابارلايدى. باتىستاعى جۇڭگوغا قارسى كۇشتەر جانە “دۇنيە جۇزىلىك ۇيعۇر قۇرىلتايى” قاتارلى “شىعەس تۇرىكستان” ۇيمىدارىمەن استامسىپ قۇرغان ايتىلمىس “ۇيعۇر ەرەكشە سوتى” جۇڭگوغا قارسى ىبىر توپ ەلمەلمىنتتەر-دى جىيىپ، ايتىلمىس “كۇاڭەر” تىتىپ، شېنجياڭداى ۇر ۇلت حال-قىنىڭ كۇشىنى قارسىلىغىمەن جانە خالىقارالىق قوعامنىڭ قاتاڭ شۇ-بالانۇيمەن ساناسپاي، شېنجياڭنىڭ تارىبىلەۋ - باۋلۇ قىزمەتىنە جالا جاپتى، سوقتىقتى. 6 - ايدىڭ 18 - كۇنى شېنجياڭ ۇيعۇر اۆتو-نومىيالى رايونى بەيجىڭدە شېنجياڭعا ساياساتىن ماسەلەلەر جونىندە 11 - رەتكى اقپار جارىيالاۋ ۇماجىلىسىن اشىپ، وسى جالغان سوتتىڭ سۇرقيا ماقتاسىن ونان ارى اشكەرەلەپ، وسى ايتىلمىس “كۇاڭەرلەر-دىڭ” سوراقى ويىنىن پاش ەتىپ، خالىقارالىق قوعامنىڭ ولاردىڭ زاڭسىزدىغىن، جالغاندىغىن جانە سوراقلىغىن جىعا تانىۇىنا مۇمكىندەىك جاسادى.

”ايتىلمىس ۇيعۇر ەرەكشە سوتى“ مۇلدە جۇبەلى ادىليالىق قۇرىلمە ەمەس، انكلىپادا تىرگەۋگە الدىرعان “ۇيعۇر ەرەكشە سوتى“ دەپ اتالغان ىبىر جەكە سەرىكتەستىك قانا“. شېنجياڭ داشۇەسىنىڭ پروفەسسورى مارحابا ۇلان اقپار جارىيالاۋ ماجىلىسىندە بىلاي دەدى: خالىقتىق ۇيىم تۇرىغىسىنان قاراعاننىڭ وزىندە دە بۇل “ۇيعۇر ەرەكشە سوتى“ زاڭدى ۇيمىداردا بولۇعا ىتىستى ەرەجە جانە مىندەتتەپ باسقاراتىن القالار كەڭەسىن ازىرلەمەن، اۋەلى، ونىڭ سايت اىتىنىڭ سوغىى جالغۇى دا ساۋدا قۇرىلمىنا ىتان، ونىڭ پەردە ارتىنداعى ەڭ ۇلكەن ايتاقتاۋشىسى جامان اتى جالپاق ەلگە ۇمالم “دۇنيە جۇزىلىك ۇيعۇر قۇرىلتايى”، “سوت“ اتى جەلەۋ ەتىپ، وسەك - اياڭ تاراتىپ، جالا جاپقاندىق. ونىڭ ۇرقانداي “ۇكىمى“ تەك كەرەكسىز ىبىر پاراق قاعاز عانا”، - دەدى مارحابا ۇلان.

ايتىلمىس “كۇاڭەرلەردىڭ” ىشنىنارا تۇستارى، كاسىپتەستەرى جانە ەلو سىتەشۇى خالىق ساقشىلارى دا اقپار جارىيالاۋ ۇماجىلىسى-نىڭ ۇستىندە قانستى جاعدايالاردى باياندادى.

ىلە قازاق اۆتونومىيالى وبلىسى موڭغۇلكۇرە اۋداندىق قوعام حاۋىپسىزدىگى مەكەمەسى ەكونومىيكالىق بارلاۋ ۇلكەن اترەتنىڭ باستىعى يان فىفىي تانىستىرىپ بىلاي دەدى: ايتىلمىس “كۇاڭەر“ سايراقكۇل ساۋىتباي ۇزىنىڭ ىلگەرىدە تارىبىلەۋ - باۋلۇ ورتالىغىندا وقتىشۇى بولغاندىغىن ايتىپ، سوغىنان جالتارىپ، مەن ايتىلمىس “جازا لاگەرىنە“ قامالدىم دەدى. شىندىغىندا سايراقكۇل ساۋىتباي تارىبىلەۋ - باۋلۇ ورتالىغىندا ەشقاشان وقتىشۇى بولپ كورمەگەن ۇرى تارىبىلەۋ - باۋلۇ ورتالىغىندا ەشقاشان ۇيرەنۇدە دە بولغان ەمەس. 2018 - جىلى 4 - ايدىڭ 5 - كۇنى ول شەكارادان زاڭسىز شىقتى، ونىڭ ارەكتەى مەملەكەت شەكاراسىنان جاسىرىن ۇتۇ قىلمە-سىنا ساپايدى.

زامىرا داۋىتتىڭ 5 - اعامى ابدۇخىلىل داۋىت نىزانىسىپ تۇرىپ بىلاي دەدى: “زامىرا اكەمزدى ساقشى جاقنىڭ كوپ رەت سۇراققا تارتۇى سەبەبىنەن ۇلدى دەدى، ونىڭ وسىلاي دەپ ايتقاننا قاتتى اشۇلاندىم“. ابدۇخىلىل داۋىت بىلاي دەدى: اكەم ىئاج ارتەريا سىياقتى جۇرەك اۋرۇىنان قايتىس بولغان، ول ەشقاشان قاماۋعا ىندە-باغان، ەشقاشان “تەكسەرۇگە“ ىنباعان.

مېھىرگۇل تۇرسۇنىنىڭ ىنسى اپكەسىن ايتقاندا ىتپتى دە نزا بولدى: “ول، اۋەلى، مەنى تارىبىلەۋ - باۋلۇ ورتالىغىندا جابىرلەنىپ ۇلدى دەپتى، وسىنداي دا اپكە بولا ما، امەرىيكادا الداپ اقشا تاۋىپ، جاسىل كارتچكا لۇ ۇشۇن، ۇز ىنسىنىنىڭ ۇمىرىن ئالكەك قىلىپ وسەك شىعارعان!“

اۆتونومىيالى رايوندىق خالىق ۇكىمەتنىڭ اىقارات مالىدەمەشە-سى شۇي گۇيشياڭ بىلاي دەپ تانىستىردى: شېنجياڭنىڭ تارىبە-لەۋ - باۋلۇ ورتالىعى وتكەن ىبىر مەزگىلدەگى زورلىقتى كۇش لاڭكەستىكىنىڭ ىجىي تۇملۇ جاعدايىندا زاڭ بويىنشا قۇرىلغان تارىبىلەۋ - باۋلۇ قۇرىلمى، تۇبكى ماقتاسى لاڭكەستىكتى، ەدىنى ۇشقارلىقتى قاينارىنان قۇرتۇ، الدىن الا ساقتانۇ سىياتى لاڭكەسە-تىككە قارسى تۇرۇ مەن ۇشقارلىقتى الاستاۋدىڭ ۇنىمدى ىتاسە-لى. تارىبىلەۋ - باۋلۇ ورتالىعى جۇڭگونىڭ نەگىزگى زاڭى مەن زاماندىردىنعاى ادامدىق ۇققىقا قۇرمەت ەتۇ جانە ونى قامتاماسىز ەتۇ جونىندەگى نەگىزگى پرىنسىپتەردى قاتاڭ دايەكتىلەندىدە-رىپ، تىياناقتاندىرىپ، تارىبەلەنۇشىلەردىڭ ار - نامىدە-سىنىڭ سۇعانقاقتىققا ۇشراماۋىن تولقى قامتاماسىز ەتىپ، ۇر-قانداي فورمادا تارىبەلەنۇشىلەردىڭ ار - نامىسىن قورلاۋىنا جانە ولارعا جابىر كورسەتۇىنە قاتاڭ تىيم سالىدى. ايتىلمىس “جازا لاگەرىندەگى قىلمىسكەرلەردىڭ شاشىن تاقىرايتىپ لىپ تاستادى“، “كىسەن ورىندىققا تاڭدى“، “كوپتەگەن اىپەل جىنىستىق جابىرلەۋگە ۇشىرادى“ دەگەن ىسوزدى ايتقان وسى ايتىلمىس “كۇاڭەرلەر“ ويدان قىستىرىپ، وتىرىك ايتىپ، سان ىتۇر-لى داماشىلىقتىڭ وتىن كوسەدى!

رەيتەر اگەنتىگى، ەفە اگەنتىگى، NHK، شىياڭگاڭ سەمدى تەلەۋىزىياسى، اۋمىن گازەتى، خالىق گازەتى، شىنخۇا اگەنتىگى، جۇڭگو گازەتى سىياقتى ەل ىشى - سىرتىنداعى اىقارات قۇردارى اقپار جارىيالاۋ ماجىلىسىنە قاتىناستى، سونداي - اق نازار اۋداراتىن ماسەلەلەر جونىندە اۆتونومىيالى رايوننىڭ قانستى جاۋاپتى ادامداردە-مەن شىكەرلىي سويلەسىپ، پىكىرلەستى.